

کرانه‌های جنوبی دریای خزر که سرزمینی کم وسعت است حد فاصل دریای خزر و سلسله جبال البرز می‌باشد و گیلان ، مازندران و گرگان را در برمی‌گیرد و وسعت آن نزدیک به یک بیست و هفتم مساحت تمامی سرزمین ایران است. این سرزمین محل سکونت اقوام تپور، آمارد و هیرگانیان و غیره بوده و به احتمال زیاد نام تیپورستان یا تپورستان که بعدها به طبرستان تغییر شکل یافت از نام اقوامی بوده که در این مرز و بوم سکونت داشته‌اند.

به درستی معلوم نیست از چه تاریخی اطلاق واژه مازندران بر این خطه رواج یافته است ولی با توجه به قرائن و شواهد موجود می‌توان دریافت که رونق این واژه از سده‌های هفتم و هشتم هجری بوده است. شواهد و قرائن وقوع حوادث تاریخی ضبط شده در سینه تاریخ در مازندران به دوران هخامنشیان بازمی‌گردد و این صرف نظر از کشف بقایای استخوانهای انسان در غار هوتوی بهشهر و تورنگ تپه است که این زمان را تا هزاره‌های قبل از میلاد به عقب می‌برد.

در سراسر دوران حکومت بعد از هخامنشیان از حمله اسکندر تا جنگهای اقوام ساکن مازندران با پادشاهان اشکانی و نیز در حوادث دوران ساسانیان و خصوصا پس از قدرت گرفتن مکتب الهی اسلام و آغاز دوران صفاریان، آل بویه، غزنویان و سلجوقیان و تاخت و تاز سپاه ویرانگر مغول و دوران حاکمیت مرعشیان و سپس انقراض آنان با لشکرکشی تیمورلنگ و سپس طلوع ستاره قدرت شاه عباس و سرکوبی خوانین و حکام محلی و از بین بردن آخرین وارث بلافصل ساسانیان در مازندران که بیش از هزار سال در منطقه حکمفرمایی داشتند، این منطقه یکی از کانونهای کشاکش و حوادث بوده است.